

Til lovforslag nr. L 153. Tillægsbetænkning afgivet af uddannelsesudvalget den 23. maj 1985

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen m.m.

(Skolegangens påbegyndelse m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Danmarks kommunistiske Partis uddannelsespolitiske udvalg,
Danmarks Lærerforening,
Danmarks Lærerforening, Herningegnens Lærerforening, DLF kreds 121,
Danmarks Lærerforening, Lærerkreds 42, Bramsnæs, Gundsø, Hvalsø, Lejre, Ramsø og Skovbo,
Frie Grundskolers Fællesråd,
Landsforeningen af Læsepædagoger og Skole og Samfund, Landsforeningen af Skolekommissioner, Skolenævn og Forældreforeninger.

Udvalget lægger vedrørende 10. klasse vægt på, at de nye muligheder for eleverne i 10. klasse, som lovforslaget lægger op til – bl.a. ved at fastlægge et minimumstimental på 24 timer pr. uge og ved at ophæve 30 dages reglen – bl.a. benyttes til at styrke den praktisk/musiske islet i skoleforløbet.

Da oprettelsen af hold i valgfag beror på antallet af tilmeldte elever, må man forvente, at de praktisk/musiske fag allerede af den grund styrkes gennem en øget holddannelse.

Undervisningsministeren har over for udvalget tilkendegivet, at ministeriet vil indsamle erfaringerne om udnyttelsen af de nye muligheder samt systematisere og viderebringe dem, bl.a. til udvalget, således at udvalget kan vurdere, om ændringerne har virket efter

hensigten med henblik på en eventuel revision af loven i folketingssamlingen 1988–89.

Med hensyn til muligheden for at danne fælles skoledistrikter har udvalget lagt vægt på, at der i forhold til de gældende regler, hvorefter undervisningsministeren i hvert enkelt tilfælde skal godkende etablering af fælles skoledistrikter, er tale om en administrativ lettelse og smidiggørelse.

Ministeren har tilkendegivet over for udvalget, at han ved udformningen af de nærmere regler om fælles skoledistrikter vil drage omsorg for, at afstemningsdistriktet ved en eventuel afstemning om nedlæggelse af en af skolerne i det fælles distrikt – som angivet i lovforslagets bemærkninger – kun skal omfatte skolens grunddistrikt, således at reglerne om fælles skoledistrikter ikke åbner for en lettere adgang til skolenedlæggelser. Ministeren vil endvidere i de kommende regler give udtryk for, at det er hensigten med reglerne, at de fælles skoledistrikter normalt kun vil komme til at omfatte et meget begrænset antal skoler i kommunen.

Efter en drøftelse har undervisningsministeren trukket bestemmelsen om øvelsesprøver tilbage. Der er imidlertid enighed om, at sådanne øvelsesprøver kan afholdes, sådan som det i vidt omfang er tilfældet i praksis, og at det må henhøre under skolelederens kompetence at træffe bestemmelse herom, jfr. § 57, stk. 3, i skolestyrelsesloven og undervisningsministeriets (direktoratet for folkeskolen og seminarer m.v.) skrivelse af 18. juli 1983 (som optrykt som bilag til betænkningen) til Sønderjyllands amtskommune og Vøjs kommunalbestyrelse, i det omfang der ikke

Bet. o. lovf. vedr. folkeskolen m.m.

måtte være fastsat fælles retningslinjer herom af skolekommissionen.

Efter drøftelser har undervisningsministeren ligeledes trukket forslaget om at forhøje den maksimale klassekvotient i børnehaveklasser fra 22 til 24 tilbage.

Undervisningsministeren har herefter den opfattelse, at det af økonomiske grunde vil være nødvendigt at give omstillingen af indsatsen for børnene et mindre omfang, idet man for at kompensere for den manglende besparelse ser sig nødsaget til at stille forslag om, at timetalsoftet på 1. klassetrin nedsættes fra 23 til 22. Udvalget har tilsluttet sig dette synspunkt.

Det forudsættes, at der før igangsættelse af nye skolestartsforløb naturligvis skal foreligge de fornødne aftaler.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Undervisningsministeren har tilkendegivet, at han ikke som følge af lovens vedtagelse agter at udsende de i bemærkningerne nævnte henstillinger om økonomien, idet der først vil blive taget stilling til dette i forbindelse med den statslige og kommunale budgetlægning.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Nr. 6 udgår.

2) Nr. 8 affattes således:

»8. § 14, stk. 1, nr. 1-3, ophæves, og i stedet indsættes:

- »1) på 1. klassetrin 15-22 timer,
- 2) på 2. klassetrin 15-23 timer,
- 3) på 3. klassetrin 18-23 timer,
- 4) på 4. klassetrin 20-27 timer,«

Nr. 4-6 bliver herefter nr. 5-7.«

3) Nr. 15 udgår.

4) Efter nr. 21 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 34, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »9 år« ordene: », hvori undervisning i børnehaveklassen ikke medregnes.«

5) Nr. 22 affattes således:

»22. § 37, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 5 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i børnehaveklassen med henblik på at kunne gå i 1. klasse året efter.«

6) Nr. 23 affattes således:

»23. § 38 affattes således:

»§ 38. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i 1. klasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 6 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i klassen.«

Til § 2

7) Paragraffen affattes således:

»§ 2

I lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 24 af 20. januar 1978, som ændret ved lov nr. 528 af 28. december 1979, affattes § 20, stk. 3, således:

»Stk. 3. Den træffer bestemmelse om optagelse af børn i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor de inden 1. oktober fylder 5 år, og om optagelse af børn i 1. klasse i det kalenderår, hvor de inden 1. oktober fylder 6 år.«

Bemærkninger

Til nr. 1, 2 og 3

Der henvises til det af *udvalget* i betænkningen anførte.

Til nr. 4

Ændringsforslaget stilles for at tydeliggøre, at det ikke er hensigten, at undervisning i børnehaveklassen skal medregnes ved afgørelsen af, om undervisningspligten er opfyldt.

Til nr. 5-7

Med de foreslåede ændringer har man på udvalget vedrørende skolegangens påbegyndelse i folkeskolen. dette punkt fulgt indstillingen fra et flertal i

Eva Møller (KF) fmd. Karen Højte Jensen (KF) Kirkegaard (KF) Per Stig Møller (KF)

Povl Brøndsted (V) Helge Sander (V) Bente Juncker (CD) nfmd. Steffensen (KrF)

Jytte Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) J. K. Hansen (S) Erling Olsen (S)

Søgaard (S) Nørgaard-Sørensen (S) Alice Faber (SF) Hanne Thanning Jacobsen (SF)

Ole Vig Jensen (RV)

Partierne VS, FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

Undervisningsministeriet
 Direktoratet for folkeskolen og seminarier m.v.
 Den 18. juli 1983

Ved skrivelse af 24. marts 1983 har De på vegne af lærerrådet på ...-skolen i ... klaget over ... amtsråds afgørelse af 9. marts 1983 vedrørende afholdelse af prøver i 6.-8. klassetrin på skolerne i ...

Sønderjyllands amtsråd har i sin afgørelse meddelt, at det finder, at kommunalbestyrelsen eller skolekommissionen efter bemyndigelse fra kommunalbestyrelsen under henvisning til skolestyrelseslovens § 1 kan træffe beslutning om afholdelse af skriftlige årsprøver i 6.-8. klassetrin.

I Deres skrivelse af 24. marts 1983 har De anført, at denne afgørelse efter lærerrådets opfattelse er i strid med skolestyrelsesloven, fordi loven efter Deres opfattelse ikke giver skolekommissionen ret til at indføre faglige prøver udover, hvad der er fastsat i lov om folkeskolen. Det anføres endvidere, at det efter lærerrådets opfattelse tilkommer lærerrådet og skolenævn, men ikke skolekommission, at træffe beslutning om omfang og art af eventuelle faglige prøver eller anden form for evaluering.

De henviser i Deres skrivelse til nærværende direktorats skrivelse af 28. april 1982 til Frederiksborg amtsråd, hvori direktoratet i en konkret sag har meddelt, at der efter direktoratets opfattelse ikke efter lokal beslutning kan afholdes egentlige prøver i videre omfang end fastsat i henhold til folkeskolelovens bestemmelser.

Af de i sagen foreliggende akter fremgår det, at skolekommissionen i Vojens kommune den 15. november 1978 første gang har fastlagt retningslinier for afholdelse af prøve i klasser, der ikke kan afsluttes med statskontrollerede prøver.

Det fremgår af retningslinierne, at der på 6. klassetrin afholdes årsprøve i skriftlig dansk (retsstavningsprøve) og i skriftlig reg-

ning/matematik (kombineret prøve med talbehandling og problemregning). På 7. klassetrin afholdes prøve i skriftlig dansk (retstavningsprøve samt prøve i skriftlig fremstilling) og i skriftlig regning/matematik (kombineret prøve i talfærdighed og problemregning). Endelig er det anført, at på 8. klassetrin afholdes der prøve i overensstemmelse med retningslinierne for prøve efter 9. klasse.

Endvidere er det anført, at de enkelte skoler udarbejder fællesprøver for alle eleverne på de respektive klassetrin, og at prøverne afvikles i klassen.

Det er yderligere oplyst, at denne prøveordning har været gennemført siden skoleåret 1978/79.

I udtalelse af 6. maj 1983 har Sønderjyllands amtskommune meddelt, at man fastholder sin tidligere afgørelse i sagen, og man henviser i denne forbindelse til et notat af 22. februar 1983 fra undervisnings- og kulturforvaltningen, der har været lagt til grund ved amtskommunens afgørelse, og henleder endvidere opmærksomheden på undervisningsministerens svar den 21. september 1982 i folketinget på et spørgsmål om afholdelse af årsprøver og terminsprøver i folkeskolen.

Man skal i denne anledning udtale følgende:

I folkeskolelovens § 12, stk. 1, er det fastsat, at eleverne og forældrene regelmæssigt skal underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen. For at give et sikrere grundlag for denne orientering er der intet til hinder for, at der i den enkelte klasse efter den enkelte lærers bestemmelse foretages interne prøver. Der er imidlertid ikke i denne bestemmelse eller i andre regler i folkeskoleloven hjemmel for skolekommissionen til - for at kunne udøve sin tilsynsvirksomhed -

at indføre generelle obligatoriske læseprøver på et eller flere klassetrin i folkeskolen.

Med hensyn til undervisningsministerens svar af 21. september 1982 i folkettinget skal det meddeles, at dette kun vedrører de i folkeskolelovens § 12, stk. 3-9, nævnte klassetrin.

For disse klassetrins vedkommende er der således intet til hinder for, at skolekommissionen fastsætter generelle retningslinier for

afholdelse af prøver i løbet af skoleåret med det formål at give lærere og elever underretning om elevernes standpunkt med henblik på, at de kan klare sig bedst muligt ved de afsluttende prøver, og vænne eleverne til prøvesituationen.

Ovenstående er dags dato meddelt Sønderjyllands amtskommune og Vojens kommunalbestyrelse.

P. d. v.

KIM HENNING JENSEN